

alzheimer
nederland

Regelen bij dementie

jij bepaalt wat er gebeurt

Inhoud

	pagina
1. Op tijd beginnen	3
2. Beginfase van dementie	4
3. Middenfase van dementie	8
4. Eindfase van dementie	12
5. Alzheimer Nederland is er voor jou	14
6. Onze brochures bestellen	15

Colofon

Deze brochure is een uitgave van Alzheimer Nederland. De informatie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld met hulp van mantelzorgers, mensen met dementie en professionals. We zijn ze daarvoor zeer dankbaar. Aan de informatie in deze brochure kunt u geen rechten ontlenen.

Redactie: Alzheimer Nederland | dementie.nl **Vormgeving:** Bindinc, Hilversum **Fotografie:** Mike Raanhuis; Ilvy Njiokiktjien; Jan Peter Fiering **Illustraties:** Michelangela **Drukwerk:** Boom+Verweij, Mijdrecht.

© 2021 Alzheimer Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vernenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming en met duidelijke vermelding van de bron van herkomst.

I. Op tijd beginnen

Je hebt de diagnose dementie gekregen. Je kunt nog veel zelf, maar er komt een moment dat je hulp nodig hebt. Dan kun je maar beter voorbereid zijn. Zorg ervoor dat de hulp verloopt zoals jij dat wilt. Hoe eerder je dingen regelt, hoe duidelijker het voor iedereen is.

Er komt een fase waarin je zelf geen beslissingen meer kunt nemen. Bepaal nu alvast wie dat dan namens jou mag doen. Want je partner, kinderen of andere familieleden mogen niet 'zomaar' een handtekening voor jou zetten. Bedenk aan wie je geldzaken toevertrouwt en wie beslissingen mag nemen over je behandeling en zorg. Overweeg ook wat je wilt als je verder achteruitgaat.

Bedenk wie voor jou beslissingen mag nemen over geld en zorg.

In deze brochure lees je in stappen hoe je alles regelt in de verschillende fases van dementie.

- **Beginfase van dementie**, als je gedrag verandert en je geheugen je steeds vaker in de steek laat.
- **Middenfase van dementie**, als kleine veranderingen groter worden en je er meer last van krijgt.
- **Eindfase van dementie**, als je bij bijna alles hulp en zorg nodig hebt.

Hoe lang de fases duren, is niet te voorspellen.

2. Beginfase van dementie

Vraag om een casemanager

Een casemanager is een vaste begeleider voor jou en je mantelzorger. Hij of zij kan je helpen bij alle dingen die je moet regelen. De casemanager weet ook hoe en waar jullie goede hulp kunnen krijgen. Je huisarts kan een casemanager voor je aanvragen. Je zorgverzekering vergoedt de kosten.

Rij veilig of rij niet

Na de diagnose dementie mag je niet meer auto- of motorrijden. Wil je dit toch blijven doen, dan moet je de diagnose in een Gezondheidsverklaring melden bij het CBR. Als je volgens je neuroloog of geriater (lichte) dementie hebt, nodigt het CBR je uit voor een rijtest. Daarbij bekijkt een expert of de dementie invloed heeft op je rijgedrag. Vindt hij dat je nog veilig rijdt, dan kun je een nieuw rijbewijs aanvragen. Dat is een jaar geldig.

Wil je meer weten over wat je moet regelen in de beginfase van dementie? Ga dan naar dementie.nl/checklist-regelzaken

Zet wensen op papier

Geef iemand toegang tot je bankrekening. Of open bij de bank een en/of rekening, waar twee mensen bij kunnen. Bedenk wie namens jou je geldzaken regelt en beslissingen neemt over je behandeling en zorg. Kies één of meer mensen die je helemaal vertrouwt. Praat er samen over. Schrijf je wensen op of vraag de notaris ze op te schrijven in een volmacht.

TIP

Geef een volmacht aan twee mensen die je vertrouwt. Zo kun je ruzie en misbruik voorkomen. En is de één ziek of met vakantie, dan kan de ander je zaken blijven regelen.

Kies het liefst meer mensen die je helemaal vertrouwt.

Maak een levenstestament

Je kunt de notaris ook vragen een levenstestament voor je te maken. Dat bestaat uit de volmacht(en) die je geeft, je wilsverklaring en andere dingen die je belangrijk vindt om op papier te hebben. In je wilsverklaring schrijf je welke medische behandelingen je wel of niet wilt. Dat je bijvoorbeeld elk jaar een griepvaccinatie wilt. Of geen reanimatie wilt als je een hartstilstand krijgt. Je kunt ook opschrijven dat je in een bepaalde situatie wilt sterven met hulp van een arts, door euthanasie dus.

Meer regeltips vind je op dementie.nl/levenstestament

Wat is een volmacht?

In een volmacht schrijf je wie voor jou dingen mag regelen als je dat zelf niet meer kunt. Denk aan het regelen van je bankzaken, of het invullen van een formulier. Maar ook wie medische beslissingen voor je mag nemen. Dat kan je partner zijn, of je kind(eren) of een goede vriend.

Met een volmacht kan iemand op veel gebieden besluiten voor je nemen, maar er zijn grenzen. Hij of zij kan niet je testament laten maken of veranderen. Of een huwelijk namens jou sluiten. Ook heel persoonlijke beslissingen mag hij of zij niet namens jou nemen, zoals:

- verzoek om euthanasie;
- een levensreddende behandeling weigeren;
- invullen van het donorregister.

3. Middenfase van dementie

Thuis blijven wonen

Natuurlijk wil je zo lang mogelijk in je eigen huis blijven wonen. Weet dat je daarbij volop hulp kunt krijgen.

- **Huishoudelijke hulp** kun je aanvragen bij de gemeente, particuliere bedrijven of vrijwilligersorganisaties.
- **Hulpmiddelen** kunnen je helpen in je leven van alledag. Aanpassingen aan je huis regel je via de gemeente of zorgverzekering.
- **Dagbesteding** geeft een prettige invulling van je week. Passend bij wat je kunt en wilt. Je casemanager en de gemeente weten welke mogelijkheden er in jouw buurt zijn.

Bedenk ook alvast waar je wilt wonen als het thuis niet meer gaat.

Bespreek alle bovenstaande onderwerpen met jullie casemanager. Die kan de juiste acties in gang zetten om hulp thuis te krijgen. De casemanager kan ook helpen om passende dagbesteding te vinden. Daarnaast kan hij of zij helpen zoeken naar een goed verpleeghuis en uitzoeken hoe lang de wachtlijsten daar zijn.

Voorbereid zijn

Vooruit kijken is altijd lastig. Toch is het aan te raden om al na te denken over wanneer je er niet meer zult zijn. Leg je wensen voor na je overlijden vast in een wensenlijst.

| Probeer zo veel mogelijk vooruit te kijken.

Meer informatie over andere woonvormen en voorbereid zijn?
Ga dan naar dementie.nl/woonvormen-verpleeghuis

Een wensenlijst schrijven

Een **codicil** is een lijst waarin staat wie na je overlijden de meubels, sieraden en kleding krijgen. Denk ook aan je huisdieren. Schrijf de inloggegevens van je apparaten en sociale media op. Noteer ook op welke plek je belangrijke dingen bewaart. Beschrijf hoe je begrafenis of crematie eruit zou moeten zien. Noteer het allemaal met de hand. Niet op de computer dus, want dan geldt een codicil niet. Zet ook de datum en je handtekening erop.

Als je een **testament** hebt gemaakt, ga dan na of het nog steeds klopt. Wil je iets veranderen, ga dan naar de notaris.

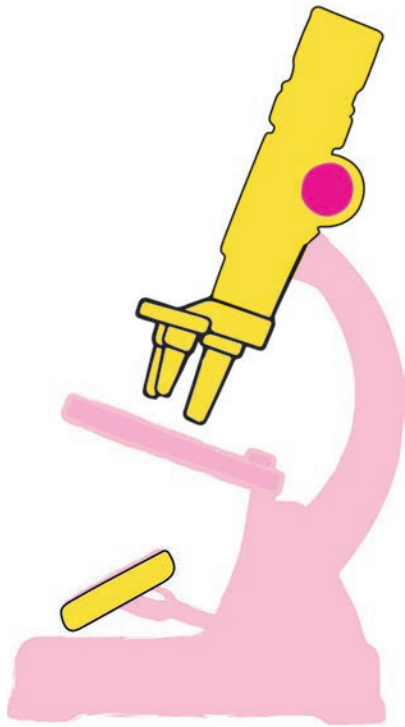
| Schrijf je inloggegevens op en waar je belangrijke dingen bewaart.

Organen weggeven

In het **donorregister** meld je of je jouw organen en weefsels na je dood aan een patiënt wilt geven. Je kunt die keuze ook aan je partner of familie overlaten. Als je niets doet, sta je op donorregister.nl aangemeld met 'geen bezwaar'.

Hersenen schenken

Je kunt na je dood je hersenen aan de Hersenbank geven. Ze worden dan gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. Onderzoek dat kan leiden tot beter begrijpen hoe zieke en gezonde hersenen werken. En uiteindelijk tot nieuwe behandelingen van hersenziekten.

Wat is wilsbekwaamheid?

Wilsbekwaamheid betekent dat je kunt bepalen wat je wilt. Als je wilsbekwaam bent, kun je bedenken wat de gevolgen zijn van een beslissing. Je kunt bijvoorbeeld beslissen niet mee te gaan naar een feestje, omdat je weet dat je daar veel te moe van wordt. Of besluiten dat jouw versleten heup moet worden vervangen, zodat je weer zonder pijn kunt lopen. Of beslissen aan wie jij een volmacht geeft en wat die persoon allemaal voor jou mag doen en beslissen.

Wat is wilsonbekwaamheid?

Iemand met dementie krijgt steeds meer moeite met begrijpen wat gevolgen zijn. Gevolgen van keuzes en beslissingen. Dat noemen we wilsonbekwaamheid. Je bent wilsonbekwaam als je:

- informatie niet kunt begrijpen en afwegen;
- niet begrijpt wat de gevolgen van je besluit zijn;
- en/of geen besluit kunt nemen.

Wilsonbekwaamheid geldt voor één bepaalde situatie. Je kunt prima kiezen wat je wilt eten. Maar gevolgen van keuzes in een testament kunnen veel ingewikkelder zijn. Of je wilsbekwaam of wilsonbekwaam bent, bepaalt een arts, notaris, rechter, mentor, bewindvoerder of curator.

4. Eindfase van dementie

Er komt misschien een moment dat je 24 uur per dag begeleiding en zorg nodig hebt. Je naaste kan die zorg dan aanvragen bij het CIZ, Centrum indicatiestelling zorg. De Wet langdurige zorg (Wlz) vergoedt de zorg die een verpleeghuis biedt. Je moet wel een eigen bijdrage betalen, die onder meer afhangt van je inkomen.

Als het niet is geregeld

Op een gegeven moment kun je niet meer zeggen wat je wilt. Als je dan niet hebt opgeschreven wie namens jou beslissingen mag nemen, moet iemand toch jouw rechten bewaken. Volgens de wet moet dat in deze volgorde:

1. je mentor, bewindvoerder of curator
2. je partner
3. je ouders, kinderen, broer of zus, je grootouders en kleinkinderen

Is er geen gemachtigde en kun je je geldzaken niet meer zelf regelen? Dan bepaalt de rechter wie beslissingen voor je neemt.

Bewindvoerder voor geldzaken

De kantonrechter kan een bewindvoerder aanwijzen. Deze beslist dan voor jou over geldzaken. Meestal is dit een partner of familielid. Het mag ook een bewindvoerder van een bureau zijn. Beslissingen neemt de bewindvoerder zo veel mogelijk samen met jou. De kantonrechter beschermt je, door te controleren wat de bewindvoerder doet.

Besluiten worden zo veel mogelijk samen met jou genomen.

Mentor voor verzorging

Als je niet meer zelf kunt beslissen over je verzorging en behandeling, kan de kantonrechter een mentor benoemen. Die neemt zo veel mogelijk samen met jou besluiten. De kantonrechter doet dit alleen als je geen partner of naaste familie hebt, of als je familie het niet eens is over de verzorging.

Curator voor alle beslissingen

Curatele is een combinatie van mentorschap en beschermingsbewind. Als je onder curatele staat, heb je voor elke beslissing die over geld gaat, toestemming van de curator nodig. De kantonrechter kan een curator benoemen als bewindvoering niet genoeg is om je te beschermen.

Wil je meer weten? Kijk dan op dementie.nl/geldzaken-regelen

5. Alzheimer Nederland is er voor jou

Alzheimer Nederland zorgt voor:

- Wetenschappelijk onderzoek voor een toekomst zonder dementie en betere kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving.
- Directe ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- Belangenbehartiging van mensen met dementie en mantelzorgers in de zorg en in de politiek.
- Een dementievriendelijke samenleving.
- Voorlichting, informatie en trainingen over dementie.

Wij bieden onder andere:

- Alzheimer Cafés, Trefpunten en Theehuizen met bijeenkomsten in het land.
- DementieLijn 0800 5088 (gratis) voor deskundig advies over dementie.
- Dementie.nl platform voor iedereen die met dementie te maken heeft.
- Myinlife app om eenvoudig hulp te organiseren met mensen om je heen.

**We zetten ons in voor iedereen
die met dementie te maken heeft.**

En verder:

- Maandelijkse e-mail nieuwsbrief vol informatie en tips.
- Magazine Alz... vol verhalen, interviews, nieuws en tips.
- Gedichtennieuwsbrief met wekelijks een gedicht via de mail.
- Mooie cadeautjes, zoals ons gratis speldje in de vorm van een vergeet-mij-nietje.

6. Onze brochures bestellen

Alzheimer Nederland heeft nog meer brochures. Bijvoorbeeld over leven met de diagnose dementie en onderwerpen zoals 'Als thuiswonen niet meer gaat'. Je kunt onze brochures gratis bestellen. Natuurlijk is een vrijblijvende gift erg welkom! Ga hiervoor naar alzheimer-nederland.nl/donatie.

Bestellen kan via alzheimer-nederland.nl/brochures. Heb je geen internet? Bel dan 033 - 303 25 02.

Steun Alzheimer Nederland

Wil je ons steunen? Dat kan op een manier die bij je past:

- Als vrijwilliger bij een van onze afdelingen in het land.
- Als collectant of door een actie te organiseren.
- Door het delen van jouw kennis en ervaring. Bijvoorbeeld in een verhaal op dementie.nl, met een gedicht, in een gespreksgroep of via ons online panel.
- Met een gift of als vaste donateur. Iedere gift is welkom op NL13 INGB 0000 00 2502 ten name van Alzheimer Nederland of via alzheimer-nederland.nl/donatie. Alvast enorm bedankt!

alzheimer
nederland

Goede informatie over dementie.

Daar zorgen wij voor.

alzheimer-nederland.nl

Vragen over dementie?

dementie.nl

dementie.nl/forum

of bel de DementieLijn op 0800 5088

Alzheimer Nederland

Postbus 2077

3800 CB Amersfoort

Telefoon 033 - 303 25 02

E-mail info@alzheimer-nederland.nl

2021

